

Universiteit Leiden

Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen

Aanvullende regels en richtlijnen van de examencommissie voor de opleidingen

geldig vanaf 7 oktober 2019

Hoofdstuk 1	Bachelor Wiskunde.....	2
Hoofdstuk 2	Master Mathematics	3
Hoofdstuk 3	Master Statistical Science for the Life and Behavioural Sciences	4
Hoofdstuk 4	Bachelor Informatica.....	5
Hoofdstuk 5	Masters Computer Science, ICT in Business en Media Technology	6
Hoofdstuk 6	Bachelor Sterrenkunde.....	7
Hoofdstuk 7	Master Astronomy.....	8
Hoofdstuk 8	Bachelor Natuurkunde.....	9
Hoofdstuk 9	Master Physics.....	10
Hoofdstuk 10	Bachelor Bio-Farmaceutische Wetenschappen.....	11
Hoofdstuk 11	Master Bio-Pharmaceutical Sciences.....	14
Hoofdstuk 12	Master Chemistry	16
Hoofdstuk 13	Master Life Science & Technology.....	18
Hoofdstuk 14	Bachelor Biologie.....	20
Hoofdstuk 15	Master Biology	22
Hoofdstuk 16	Master Governance of Sustainability.....	24
Hoofdstuk 17	Specialisatie Business Studies.....	25
Hoofdstuk 18	Specialisatie Science Communication and Society	26

Hoofdstuk 1 Bachelor Wiskunde

De opleiding kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijs onderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Artikel 1.1 Voorwaarden deelname hertentamen

Voor de volgende onderwijsonderdelen stelt de examencommissie aanvullende eisen voor de deelname aan het hertentamen:

1.1.1 **Complexe Functietheorie** Iedere Leidse student kan per academisch jaar eenmaal tentamen doen in dit vak, naar keuze in Leiden of in Delft, en naar keuze bij het eerste tentamen of bij het tweede (her)tentamen. Diegenen die in een academisch jaar minimaal een 6 als Leids huiswerkcijfer hebben kunnen in het betreffende academisch jaar zowel aan het eerste tentamen als aan het tweede (her)tentamen deelnemen, in beide gevallen naar keuze in Leiden of in Delft.

Artikel 1.2 Herkansing tentamens

De beslissing of aan een student die een onderwijsonderdeel bijna heeft gehaald de mogelijkheid wordt geboden om door het doen van aanvullend werk het onderdeel alsnog te behalen is door de examencommissie gemandateerd aan de examiner(en). De beslissing wordt door de examiner(en) op individuele basis genomen waarbij de inzet van de student wordt meegewogen.

Artikel 1.3 Beoordeling eindwerkstuk

In tegenstelling tot het gestelde in de algemene regels en richtlijnen, zijn er voor het eindwerkstuk minstens drie beoordelaars. De eerste en tweede beoordelaar zijn examinatoren, zoals ook in de algemene regels en richtlijnen gesteld. De door de examencommissie aan te wijzen derde en verdere beoordelaars hoeven niet per se examiner te zijn.

Artikel 1.4 Ontwerpen tentamens

Elk tentamen dient door een tweede examiner of promovendus gelezen en gecheckt te worden voordat het tentamen gehouden wordt, om te zorgen dat alle vragen helder zijn en het niveau geschikt is.

Artikel 1.5 Bijdrage van huiswerk aan het eindcijfer

Huiswerk, inclusief al het werk waarvan niet geverifieerd kan worden of de studenten het zelfstandig en onafhankelijk hebben gedaan, mag hooguit voor 25% van het eindcijfer tellen. De examencommissie kan bepaalde vakken vrijstellen van deze regel.

Hoofdstuk 2 Master Mathematics

De opleiding kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijs onderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Artikel 2.1 Herkansing tentamens

De beslissing of aan een student die een onderwijsonderdeel bijna heeft gehaald de mogelijkheid wordt geboden om door het doen van aanvullend werk het onderdeel alsnog te behalen is door de examencommissie gemandateerd aan de examiner(en). De beslissing wordt door de examiner(en) op individuele basis genomen waarbij de inzet van de student wordt meegewogen.

Artikel 2.2 Beoordeling eindwerkstuk

In tegenstelling tot het gestelde in de algemene regels en richtlijnen, zijn er voor het eindwerkstuk minstens drie beoordelaars. De eerste en tweede beoordelaar zijn examinatoren, zoals ook in de algemene regels en richtlijnen gesteld. De door de examencommissie aan te wijzen derde en verdere beoordelaars hoeven niet per se examiner te zijn. In de afstudeercommissie zit ook een lid van de examencommissie.

Artikel 2.3 Ontwerpen tentamens

Elk tentamen dient door een tweede examiner of promovendus gelezen en gecheckt te worden voordat het tentamen gehouden wordt, om te zorgen dat alle vragen helder zijn en het niveau geschikt is.

Artikel 2.4 Bijdrage van huiswerk aan het eindcijfer

Huiswerk, inclusief al het werk waarvan niet geverifieerd kan worden of de studenten het zelfstandig en onafhankelijk hebben gedaan, mag hooguit voor 40% van het eindcijfer tellen. De examencommissie kan bepaalde vakken vrijstellen van deze regel.

Hoofdstuk 3 Master Statistical Science for the Life and Behavioural Sciences

De opleiding kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijs onderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Artikel 3.1 Herkansing tentamens

De beslissing of aan een student die een onderwijsonderdeel bijna heeft gehaald de mogelijkheid wordt geboden om door het doen van aanvullend werk het onderdeel alsnog te behalen is door de examencommissie gemandateerd aan de examiner(en). De beslissing wordt door de examiner(en) op individuele basis genomen waarbij de inzet van de student wordt meegewogen.

Artikel 3.2 Vervallen deeltentamens

Indien een student een onderwijsonderdeel niet behaald heeft binnen het academisch jaar, dan komt het behaalde resultaat op ieder deeltentamen van het desbetreffende onderwijsonderdeel te vervallen. De examiner kan besluiten om van deze regel af te wijken indien hiermee voorkomen kan worden dat de student onnodig getoetst wordt.

Hoofdstuk 4 Bachelor Informatica

De opleiding Informatica, met uitzondering van de specialisatie Informatica en Economie, kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijs onderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Artikel 4.1 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.10 – Orde tijdens een tentamen

4.1.1 De examencommissie stelt dat, in tegenstelling tot hetgeen vastgelegd in Artikel 4.10.2, studenten na 60 minuten na de vastgestelde aanvangstijd van het tentamen mogen beëindigen en de tentamenruimte verlaten.

4.1.2 Tentamens worden uitsluitend gemaakt met pen en papier, al de andere hulpmiddelen en elektronische apparatuur mogen niet op tafel en moeten uit zicht weggeborgen zijn. Specifieke apparatuur kan alleen worden gebruikt met uitdrukkelijke toestemming van de examencommissie.

Artikel 4.2 Bezwaar maken tegen uitslag tentamen

Studenten hebben twee maanden na het afnemen van een schriftelijk tentamen de tijd om bezwaar te maken tegen de uitslag van het afgenomen tentamen. Het bezwaar dient te worden ingediend bij de examinerator van het desbetreffende tentamen.

Artikel 4.3 Compensatieregeling Informatica en Economie

Van het curriculum van de eerstejaars bachelorstudenten Informatica en Economie maken deel uit drie economievakken die worden gedoceerd door de Erasmus School of Economics in Rotterdam (ESE). Deze worden conform de ESE regels beoordeeld met cijfers op één decimaal afgerond. Op dit cluster van drie economievakken is compensatie van een onvoldoende beoordeling voor één van de drie vakken mogelijk.

Het cluster waarop deze compensatieregeling van toepassing is, bestaat uit:

- Micro-economie (8 EC);
- Marketing (8 EC); en
- Organisatie en Strategie (8 EC).

Van compensatie is sprake indien aan /alle /volgende voorwaarden is voldaan:

1. één van de drie vakken in het genoemde cluster is beoordeeld met een cijfer van minimaal 4,8 en maximaal 5,4 (het te compenseren resultaat);
2. beide andere vakken in het genoemde cluster zijn beoordeeld met een 5,5 of hoger;
3. het gemiddelde (niet afgerond) van de drie beoordelingen is 5,5 of hoger;
4. vakken in het genoemde cluster waarvoor vrijstelling is verleend worden niet in de berekening van het gemiddelde resultaat meegenomen;
5. de betreffende student gebruikt geen andere compensatieregeling in het volledige curriculum Informatica en Economie. De voorwaarden voor compensatie betreffen de beoordelingen zoals die door ESE worden aangeleverd (op één decimaal afgerond). Beoordelingen voor de afzonderlijke vakken uit het genoemde cluster worden in uSis geregistreerd, afgerond volgens de regels der Universiteit Leiden (hele en halve cijfers, met uitzondering van 5,5

Compensatie volgens bovenstaande regeling beïnvloedt geen van de afzonderlijke beoordelingen; een gecompenseerde beoordeling (4,8 –5,4) is dus geregistreerd als 5,0.

Artikel 4.4 Toegangseisen voor onderwijsonderdelen, tentamens en practica

Indien een student een voldoende herkanst, is de hoogst behaalde uitslag bepalend voor het eindresultaat. Dit cijfer telt niet mee tot een cum laude.

Hoofdstuk 5 Masters Computer Science, ICT in Business en Media Technology

Artikel 5.1 Toegangseisen voor onderwonderdelen, tentamens en practica

Indien een student een voldoende herkanst, is de hoogst behaalde uitslag bepalend voor het eindresultaat. Dit cijfer telt niet mee tot een cum laude.

Artikel 5.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.10. – Orde tijdens een tentamen

De examencommissie stelt dat, in tegenstelling tot hetgeen vastgelegd in Artikel 4.10.2, studenten na 60 minuten na de vastgestelde aanvangstijd van het tentamen mogen beëindigen en de tentamenruimte verlaten.

Artikel 5.3 Bezwaar maken tegen uitslag tentamen

Studenten hebben twee maanden na het afnemen van een schriftelijk tentamen de tijd om bezwaar te maken tegen de uitslag van het afgenomen tentamen. Het bezwaar dient te worden ingediend bij de examinerator van het desbetreffende tentamen.

Hoofdstuk 6 Bachelor Sterrenkunde

Artikel 6.1 Slaagregeling propedeutisch examen

De examinandus heeft het propedeuse-examen met goed gevolg afgelegd indien de examencommissie heeft vastgesteld dat voor alle tentamens een voldoende (cijfer 6,0 of hoger) is behaald. Indien dit niet het geval is, en voor niet meer dan één onderdeel, waarvan echter geen uit de sterrenkunde, het cijfer 5,0 is behaald en de overige onderdelen zijn beoordeeld met het cijfer 6,0 of hoger, en tevens het gewogen gemiddelde (= gemiddelde, gewogen met de omvang in EC) over alle onderdelen van de propedeuse ten minste 6,0 bedraagt, kan de examencommissie, op schriftelijk verzoek, besluiten het propedeuse-examen desalniettemin te beschouwen als met goed gevolg te zijn afgelegd.

Artikel 6.2 Toelating tot de examens in de postpropedeutische fase

In aanvulling op hetgeen gesteld is in artikel 4.5.1 en 4.5.2 van de Regels en Richtlijnen van de examencommissies in de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen geldt, dat studenten, die op grond van het BSA voorwaardelijk zijn toegelaten tot het tweede jaar van de studie, automatisch toegang krijgen tot onderdelen van het bachelorprogramma op grond van een met de studiebegeleider afgesproken studieprogramma.

Artikel 6.3 Slaagregeling bachelorexamen

De examinandus heeft aan de eisen voor het afleggen van het bachelorexamen Sterrenkunde voldaan indien de examencommissie voor het betreffende examen heeft vastgesteld dat de examinandus met goed gevolg het propedeuse-examen heeft afgelegd, of daarvan vrijstelling heeft gekregen, en voor alle andere onderdelen een voldoende cijfer (6,0 of hoger) heeft behaald.

Hoofdstuk 7 Master Astronomy

De opleiding kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijsonderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Hoofdstuk 8 Bachelor Natuurkunde

Artikel 8.1 Slaagregeling propedeutisch examen

De examinandus heeft het propedeuse-examen met goed gevolg afgelegd indien de examencommissie heeft vastgesteld dat, met inachtneming van het hieronder gestelde, voor niet meer dan één studieonderdeel het cijfer 5,0 is behaald en de overige onderdelen zijn beoordeeld met het cijfer 6,0 of hoger. Het practicum onderdeel Experimentele Natuurkunde moet altijd met het cijfer 6,0 of hoger zijn beoordeeld. Het gewogen gemiddelde (= gemiddelde, gewogen met de omvang in EC) over alle onderdelen van de propedeuse dient ten minste 6,0 te bedragen.

Artikel 8.2 Slaagregeling bachelorexamen

De examinandus heeft aan de eisen voor het afleggen van het bachelorexamen Natuurkunde voldaan indien de examencommissie voor het betreffende examen heeft vastgesteld dat de examinandus met goed gevolg het propedeuse-examen heeft afgelegd, of daarvan vrijstelling heeft gekregen, en voor alle andere onderdelen een voldoende cijfer (6,0 of hoger) heeft behaald.

Studenten die in 2017 of eerder zijn begonnen en voor een enkel 2^e of 3^e jaars vak een 5,0 hebben, kunnen een verzoek indienen bij de examencommissie om desalniettemin het bachelordiploma te verkrijgen. Voorwaarde voor toekenning van dit verzoek is dat het tentamen in kwestie in het academisch jaar 2018-19 of daarvoor is afgenomen.

Hoofdstuk 9 Master Physics

De opleiding kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan
onderwijsonderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Hoofdstuk 10 Bachelor Bio-Farmaceutische Wetenschappen

Artikel 10.1 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.4 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Toegangseisen voor onderwijsonderdelen, tentamens en practica

10.1.1 Aan de practica van de bacheloropleiding BFW mag niet eerder worden deelgenomen dan nadat het onderdeel Veiligheid binnen de cursus Inleiding BFW met goed gevolg is afgelegd.

10.1.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het gestelde onder 10.1.1.

10.1.3 De student die voor een bepaald onderwijsonderdeel zowel de bijbehorende tentamengelegenheid (inclusief toetsing van praktische oefeningen) als de eerstvolgende hertentamengelegenheid niet heeft gehaald of afgelegd, kan pas deelnemen aan volgende tentamengelegenheden of praktische oefeningen van het betreffende onderwijsonderdeel nadat daar toestemming voor is verleend door de examencommissie.

10.1.4 Voor zover onderwijsonderdelen ingangseisen of aanvullende voorwaarden kennen zijn deze geformuleerd in (de bijlage van) de OER en/of in de e-studiegids.

10.1.5 Indien deelname aan keuzeonderdelen van de bacheloropleiding die door de opleiding worden verzorgd beperkt is, wordt per keuzeonderdeel een plaatsingsprocedure bepaald. De plaatsingsprocedure wordt vooraf aan studenten kenbaar gemaakt, zo mogelijk in de e-studiegids.

10.1.6 Kosten verbonden aan het volgen van keuzeonderdelen komen geheel ten laste van de student.

Artikel 10.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.6 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Aanmelding voor onderwijsonderdelen en (her)tentamens

10.2.1 In aanvulling op artikel 4.6.2 en 4.6.3, geldt dat de procedure voor aanmelding voor onderwijsonderdelen en (her)tentamens is weergegeven in de ‘Tentamenprocedure BSc BFW’ en de ‘Inschrijvingsprocedure voor vakken en/of practica BSc BFW’, welke worden gepubliceerd in de digitale leeromgeving-module ‘Opleiding BFW bachelor’ onder ‘Examencommissie, reglementen en richtlijnen’. Studenten en verantwoordelijk examinatoren worden geacht, vóór aanvang van het academisch jaar van deze procedures te hebben kennis genomen.

Artikel 10.3 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.11 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Beoordeling van het tentamen

10.3.1 In aanvulling op artikel 4.11.6, geldt voor de eindbeoordeling van een practicum dat voor elk van de onder artikel 4.11.7 genoemde onderdelen ten minste het cijfer 5,5 dient te worden behaald. Daarnaast dient het gewogen gemiddelde eindcijfer van het practicum ten minste het cijfer 6,0 te zijn, tenzij anders vermeld wordt in de bijlage van de OER.

10.3.2 Indien het tentamen van een onderwijsonderdeel in zijn geheel uit een praktische oefening bestaat, geldt hiervoor hetzelfde als gesteld in 10.3.1.

Artikel 10.4 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.14 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Inzage en nabespreking

In navolging van hetgeen gesteld in artikel 4.14.2 en 4.14.3 is het bij alle tentamens van de bacheloropleiding Bio-Farmaceutische Wetenschappen niet toegestaan na afloop examenopgaven mee te nemen. Het is tevens niet toegestaan practicumverslagen, meetrapporten en andere, tijdens of in het kader van een praktische oefening vervaardigde proeven van bekwaamheid, gemaakte opdrachten zoals computerprogramma's en applicaties, van zichzelf of van andere studenten te verspreiden of te publiceren.

Artikel 10.5 Vormeisen bacheloronderzoeksopdracht

De vormeisen en de richtlijnen voor begeleiding voor de bachelor onderzoeksopdracht zijn weergegeven in de 'Richtlijnen bacheloronderzoeksopdracht Bio-Farmaceutische Wetenschappen', welke worden gepubliceerd in de digitale leeromgeving - module 'Bacheloronderzoeksproject [betreffende kalenderjaar]'. Studenten, dagelijkse begeleiders en verantwoordelijk examinatoren worden geacht, vóór aanvang van de bacheloronderzoeksopdracht, van deze Richtlijnen te hebben kennis genomen.

Artikel 10.6 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.12 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) - Beoordeling bacheloronderzoeksopdracht

In aanvulling op art. 4.12.1 geldt dat indien de beoordelingen van eerste en tweede beoordelaar:

- gelijk zijn, dit automatisch de eindbeoordeling van de bacheloronderzoeksopdracht is;
- 0,5 punt van elkaar verschillen, de beoordeling van eerste beoordelaar wordt aangehouden als eindbeoordeling;
- 1 punt van elkaar verschillen, het gemiddelde van de beoordelingen van de eerste en tweede beoordelaar wordt aangehouden als eindbeoordeling. Indien dat gemiddelde uitkomt op een 5,5 dan dienen de eerste en tweede beoordelaar tot overeenstemming van de eindbeoordeling te komen middels het beschikbare consensusformulier. Indien geen consensus bereikt wordt, zal een derde examiner middels het beschikbare "third examiner" formulier een derde beoordeling doen. De beoordeling van de derde beoordelaar wordt aangehouden als eindbeoordeling;
- meer dan 1 punt van elkaar verschillen, de eerste en tweede beoordelaar tot overeenstemming van de eindbeoordeling dienen te komen middels het beschikbare consensusformulier. De overeenstemming kan niet uitkomen op 5,5. Indien geen consensus bereikt wordt, zal een derde examiner middels het beschikbare "third examiner" formulier een derde beoordeling doen. De beoordeling van de derde beoordelaar wordt aangehouden als eindbeoordeling.

Artikel 10.7 Regeling dissectie

10.7.1 Bij verplichte onderdelen van het bachelorprogramma, inclusief de propedeuse, waarbij met (dode) proefdieren wordt gewerkt, kan via de docent een vervangende opdracht worden gevraagd. Dit verzoek moet schriftelijk beargumenteerd worden. Indien de docent en student niet tot overeenstemming komen, beslist de examencommissie over de aanvraag.

10.7.2 Bij keuzevakken van het bachelorprogramma, waarbij met (dode) proefdieren wordt gewerkt kan geen vervangende opdracht worden gevraagd.

Artikel 10.8 Slaagregeling propedeutisch examen

De examinandus is voor het propedeutisch examen in de Bio-Farmaceutische Wetenschappen geslaagd indien de examencommissie met in achtneming van Artikel 4.15.4, van de Regels en Richtlijnen, en de verleende vrijstellingen, heeft vastgesteld, dat:

1. De examinandus alle onderdelen van het propedeutisch examen zoals genoemd in het examenprogramma van de bacheloropleiding Bio-Farmaceutische Wetenschappen heeft afgelegd;
2. Geen van deze onderdelen werd beoordeeld met een cijfer lager dan 5,0;
3. Geen van de practica werd beoordeeld met het judicium onvoldoende of een cijfer lager dan 6,0;
4. Niet meer dan twee tentamens (van theoretische onderdelen of totaalbeoordelingen) met het cijfer 5,0 werden beoordeeld;
5. Het gewogen gemiddelde van de resultaten van de theoretische onderdelen van het propedeutisch examen ten minste 6,0 is.

Artikel 10.9 Slaagregeling bachelorexamen

De examinandus is voor het bachelorexamen geslaagd indien, onverminderd het bepaalde in de Regels en Richtlijnen van de examencommissies het propedeusediploma is behaald of de student hiervoor vrijstelling heeft gekregen en elk der onderdelen uit het programma van het tweede en derde jaar is beoordeeld met het cijfer 6,0 of hoger.

Hoofdstuk 11 Master Bio-Pharmaceutical Sciences

Artikel 11.1 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.4 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Toegangseisen voor onderwijsonderdelen, tentamens en practica

11.1.1 Voor zover keuzeonderdelen toegangseisen of aanvullende voorwaarden kennen zijn deze geformuleerd in de bijlagen van de OER.

11.1.2 Aan het "Research Project 2" van de masteropleiding BPS mag niet eerder worden begonnen dan nadat het "Research Project 1" volledig met goed gevolg is afgerond. Studenten die de BS-, SCS- of EDU-specialisatie van de masteropleiding BPS volgen, mogen niet eerder aan de specialisatie-specifieke onderdelen beginnen dan nadat hun "Research Project 1" volledig met goed gevolg is afgerond. Studenten die de Industrial Pharmacy-specialisatie van de masteropleiding BPS volgen, mogen niet eerder aan de QC/QA stage beginnen dan nadat hun "Research Project 1" volledig met goed gevolg is afgerond.

11.1.3 Indien deelname aan keuzeonderdelen van de masteropleiding die door de opleiding worden verzorgd beperkt is, wordt per keuzeonderdeel een plaatsingsprocedure bepaald. De plaatsingsprocedure wordt vooraf aan studenten kenbaar gemaakt, zo mogelijk in de e-studiegids.

11.1.4 De examencommissie kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het gestelde onder 11.1.1 t/m 11.1.3.

11.1.5 Kosten verbonden aan het volgen van keuzeonderdelen komen geheel ten laste van de student.

11.1.6 Voor het assisteren bij studieonderdelen van de opleiding Bio-Farmaceutische Wetenschappen kunnen studiepunten (EC) worden toegekend, in proportie met de zwaarte van het onderdeel en na verlenen van toestemming door de examencommissie.

Artikel 11.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.6 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Aanmelding voor onderwijsonderdelen en (her)tentamens

11.2.1 In aanvulling op artikel 4.6.2 en 4.6.3, geldt dat de procedure voor aanmelding voor onderwijsonderdelen en (her)tentamens is weergegeven in de 'Registration for courses and examinations BPS', welke worden gepubliceerd in de digitale leeromgeving -module 'MSc Bio-Pharmaceutical Sciences' pagina 'Course schedule and registration'. Studenten en verantwoordelijk examinatoren worden geacht, vóór aanvang van het academisch jaar van deze procedures te hebben kennis genomen.

Artikel 11.3 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.14 (van de faculteitsbrede Regels en Richtlijnen) – Inzage en nabespreking

In navolging van hetgeen gesteld in artikel 4.14.2 en 4.12.3 is het bij alle tentamens van de masteropleiding Bio-Pharmaceutical Sciences niet toegestaan na afloop examenopgaven mee te nemen. Het is tevens niet toegestaan practicumverslagen, meetrappen en andere, tijdens of in het kader van een praktische oefening vervaardigde proeven van bekwaamheid, gemaakte opdrachten zoals computerprogramma's en applicaties, van zichzelf of van andere studenten zonder toestemming van de examinator te verspreiden of te publiceren.

Artikel 11.4 Aanvullende eisen bij Research Project 1, Literature Study en Research Project 2

11.4.1 Voorafgaande aan de start van Research Project 1, de Literature Study en Research Project 2 dient de student toestemming te vragen. De procedure voor het aanvragen van deze toestemming alsmede de benodigde documenten hiervoor worden gepubliceerd in de digitale leeromgeving-module MSc Bio-Pharmaceutical Sciences.

11.4.2 De vormeisen voor “Research Project 1” en de “Literature Study”, alsmede de richtlijnen voor begeleiding en beoordeling, zijn opgenomen in respectievelijk de ‘Guidelines Research Project 1’ en ‘Guidelines Literature Study’, welke worden gepubliceerd in de digitale leeromgeving - module ‘MSc Bio-Pharmaceutical Sciences’. Iedere student, dagelijks begeleider en verantwoordelijk examinator wordt geacht vóór aanvang van de stage of de literatuurstudie van deze ‘Guidelines’ kennis te hebben genomen.

11.4.3 De “Literature Study” van de masteropleiding BPS dient in een aaneengesloten periode van vijf weken te worden verricht, en kan derhalve niet met andere onderdelen worden gecombineerd.

11.4.4 De examencommissie kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van het gestelde onder 11.4.2.

Hoofdstuk 12 Master Chemistry

Artikel 12.1 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.4

De hertentamens van het masterprogramma zijn niet vast geroosterd. Vaststelling van de plaats en tijd van de hertentamens geschiedt aan de hand van de volgende richtlijn:

1. Studenten die een hertentamen willen doen, nemen onverwijld contact op met de docent zodra de resultaten van het tentamen bekend zijn en maken kenbaar dat zij een hertentamen willen doen.
2. De docent stelt een deelnemerslijst op en stelt de tijd voor het hertentamen vast. Het hertentamen vindt bij voorkeur plaats 1 tot 2 maanden na de datum van het tentamen.
3. De plaats en tijd van het hertentamen worden minimaal twee weken voor het hertentamen via de ULCN mail aan de betreffende studenten bekend gemaakt.

Artikel 12.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.8 – Het afnemen van (mondelinge) tentamens

De examinerator doet schriftelijk verslag van het tentamen, registreert de gestelde vragen en beoordeling per vraag voor ieder mondeling tentamen. De student en de examencommissie hebben inzage in dit verslag. De examinerator registreert het cijfer bij de studentenadministratie.

Artikel 12.3 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.11 – Beoordeling van het tentamen

Indien een tentamen in de vorm van deeltentamen wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5,0 te worden behaald. Een examinerator mag in afwijking daarvan bepalen dat voor een of meer deeltentamen minimaal een 6,0 moet worden behaald. Daarvan wordt in dat geval melding gemaakt in de e-Studiegids.

Artikel 12.4 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.12 – Beoordeling Master's thesis en stages

Alle research projecten (waaronder het minor en major research project met de bijbehorende thesis) worden beoordeeld aan de hand van een (digitaal) beoordelingsformulier. De student levert zijn/haar eindverslag in als pdf document. Het beoordeelde verslag wordt digitaal gearchiveerd in pdf format met het bijbehorende beoordelingsformulier voorzien van de benodigde handtekeningen. De eindverantwoordelijkheid voor de stage berust bij een lid van de vaste staf van het instituut, gemandateerd door de examencommissie.

De examencommissie zal in principe slechts toestemming geven voor het verrichten van een research project als deze binnen de inschrijvingsduur van 3 jaar afgerond kan worden en eventuele voorafgaande projecten volledig afgerond zijn.

Artikel 12.5 Aanvulling cum laude regeling

12.5.1 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.4 van de OER zal de examencommissie het predicaat cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor de theoretische vakken lager dan 8,0 is.

12.5.2 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.4 van de OER zal de examencommissie het predicaat cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor alle praktische vakken (research projecten, BS, SCS en onderwijsstages) lager dan 8,0 is.

12.5.3 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.5 van de OER zal de examencommissie het predicaat summa cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor de theoretische vakken lager dan 9,0 is.

12.5.4 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.5 van de OER zal de examencommissie het predicaat summa cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor alle praktische vakken (research projecten, BS, SCS en schoolstages) lager dan 9,0 is.

Artikel 12.6 Bewaartermijn verslagen

De verslagen van alle researchprojecten (major, minor, external projects) worden in digitale vorm minimaal voor een periode van zeven jaar bewaard na op plagiaat gecontroleerd te zijn.

Hoofdstuk 13 Master Life Science & Technology

Artikel 13.1 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.4

De hertentamens van het masterprogramma zijn niet vast geroosterd. Vaststelling van de plaats en tijd van de hertentamens geschiedt aan de hand van de volgende richtlijn:

1. Studenten die een hertentamen willen doen, nemen onverwijld contact op met de docent zodra de resultaten van het tentamen bekend zijn en maken kenbaar dat zij een hertentamen willen doen.
2. De docent stelt een deelnemerslijst op en stelt de tijd voor het hertentamen vast. Het hertentamen vindt bij voorkeur plaats 1 tot 2 maanden na de datum van het tentamen.
3. De plaats en tijd van het hertentamen worden minimaal twee weken voor het hertentamen via de ULCN mail aan de betreffende studenten bekend gemaakt.

Artikel 13.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.8 – Het afnemen van (mondelinge) tentamens

De examinerator doet schriftelijk verslag van het tentamen, registreert de gestelde vragen en beoordeling per vraag voor ieder mondeling tentamen. De student en de examencommissie hebben inzage in dit verslag. De examinerator registreert het cijfer bij de studentenadministratie.

Artikel 13.3 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.11 – Beoordeling van het tentamen

Indien een tentamen in de vorm van deeltentamen wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5,0 te worden behaald. Een examinerator mag in afwijking daarvan bepalen dat voor een of meer deeltentamen minimaal een 6,0 moet worden behaald. Daarvan wordt in dat geval melding gemaakt in de e-Studiegids.

Artikel 13.4 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.12 – Beoordeling Master's thesis en stages

Alle research projecten (waaronder het minor en major research project met de master's thesis) worden beoordeeld aan de hand van een (digitaal) beoordelingsformulier. De student levert zijn/haar eindverslag in als pdf document. Het beoordeelde verslag wordt digitaal gearchiveerd in pdf format met het bijbehorende beoordelingsformulier voorzien van de benodigde handtekeningen. De eindverantwoordelijkheid voor de stage berust bij een lid van de vaste staf van het instituut, gemandateerd door de examencommissie.

De examencommissie zal in principe slechts toestemming geven voor het verrichten van een research project als deze binnen de inschrijvingsduur van 3 jaar afgerond kan worden en eventuele voorafgaande projecten volledig afgerond zijn.

Artikel 13.5 Aanvulling cum laude regeling

13.5.1 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.4 van de OER zal de examencommissie het predicaat cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor de theoretische vakken lager dan 8,0 is.

13.5.2 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.4 van de OER zal de examencommissie het predicaat cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor alle praktische vakken (research projecten, BS, SCS en onderwijsstages) lager dan 8,0 is.

13.5.3 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.5 van de OER zal de examencommissie het predicaat summa cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor de theoretische vakken lager dan 9,0 is.

13.5.4 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.5 van de OER zal de examencommissie het predicaat summa cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor alle praktische vakken (research projecten, BS, SCS en schoolstages) lager dan 9,0 is.

Artikel 13.6 Bewaartermijn verslagen

De verslagen van alle researchprojecten (major, minor, external projects) worden in digitale vorm minimaal voor een periode van zeven jaar bewaard na op plagiaat gecontroleerd te zijn.

Hoofdstuk 14 Bachelor Biologie

Artikel 14.1 Aanvulling op Artikel 1.2 – Begripsbepaling

14.1.1 Onder *individuele opdracht* wordt verstaan een vak of een opdracht dat niet geroosterd is en dat een onderdeel van het examenprogramma kan zijn.

14.1.2 Onder *opleidingen verwant aan de opleiding Biologie* worden verstaan alle opleidingen van de FWN binnen de Universiteit Leiden waar een onderzoeksproject met een biologisch component gedaan kan worden en de opleidingen Geneeskunde en Biomedische Wetenschappen van de Universiteit Leiden.

Artikel 14.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.4 – Toegangseisen voor onderwijsonderdelen, tentamens en practica

14.2.1 Studenten dienen de voor een onderwijsonderdeel verplichte literatuur, zoals vastgelegd in de vakbeschrijving op de e-studiegids en/of in blackboard, aan te schaffen. Een student die niet in het bezit is van de verplichte literatuur kan voor deelname aan het betreffende onderwijsonderdeel geweigerd worden.

14.2.2 Voor zover keuzeonderdelen ingangseisen of aanvullende voorwaarden kennen zijn deze geformuleerd in de bijlage van de OER (het studieprogramma) en/of in de (e)-studiegids.

14.2.3 Bij de keuzeonderdelen van jaar 2 en jaar 3 van de bachelorfase kan een docent deelname aan de colleges verplicht stellen.

14.2.4 Kosten verbonden aan het volgen van keuzeonderdelen komen geheel ten laste van de student.

14.2.5 Voor het assisteren bij studieonderdelen van de opleiding biologie kunnen EC worden toegekend, in proportie met de zwaarte van het onderdeel en na verlenen van toestemming door de examencommissie.

14.2.6 Indien deelname aan keuzeonderdelen van de bacheloropleiding die door de opleiding worden verzorgd beperkt is, wordt per keuzeonderdeel een plaatsingsprocedure bepaald. De plaatsingsprocedure wordt vooraf aan studenten kenbaar gemaakt, zo mogelijk in de e-studiegids.

14.2.7 Gedurende het studiejaar is er voor elk vak tweemaal de gelegenheid een tentamen af te leggen, een tentamenmogelijkheid en een herkansingsmogelijkheid. Indien een student een vak niet binnen deze twee gelegenheden behaald heeft en het een niet-verplicht vak betreft, mag een student in het daaropvolgende en aansluitende studiejaar nog eenmaal deelnemen aan de tentamengelegenheid van dit vak en nog eenmaal aan de herkansingsgelegenheid van dit vak. Indien er dan nog geen voldoende resultaat behaald is dient het vak vervangen te worden door een ander vak of dient het vak opnieuw gevolgd te worden.

Indien een student na deelname aan een tentamen deelneemt aan een herkansingsgelegenheid of aan een reguliere tentamenmogelijkheid in een ander studiejaar telt het hoogst behaalde resultaat.

14.2.8 Voor een mondeling tentamen heeft een student vooraf toestemming nodig van de examencommissie. Een student dient zelf een examinerator te benaderen met het verzoek of hij een mondeling tentamen wil afnemen. Een examinerator is niet verplicht om een mondeling tentamen af te nemen.

Artikel 14.3 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.11 – Beoordeling van het tentamen

14.3.1 Indien een student niet deelneemt aan een verplicht toetsmoment van een examenonderdeel zal hij voor dit niet getentamineerde toetsmoment beoordeeld worden met een ND (niet deelgenomen).

14.3.2. Indien een tentamen in de propedeuse in de vorm van deeltoetsen wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5,0 te worden behaald. Indien een tentamen in het tweede of

derde jaar in de vorm van deelttoetsen wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5,6 te worden behaald.

Artikel 14.4 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 7.1 – Dossiervorming

Alle tweede- en derdejaars bachelorstudenten leveren voor aanvang van het studiejaar een studieplan voor het komende studiejaar in bij het onderwijsbureau. De examencommissie beoordeelt de plannen en indien nodig zal de studieadviseur de planning met de student bespreken.

Artikel 14.5 Regeling dissectie

14.5.1 Bij verplichte onderdelen van het bachelorprogramma, inclusief de propedeuse, waarbij met (dode) proefdieren wordt gewerkt, kan via de docent een vervangende opdracht worden gevraagd. Dit verzoek moet schriftelijk beargumenteerd worden. Indien de docent en student niet tot overeenstemming komen, beslist de examencommissie over de aanvraag.

14.5.2 Bij keuzevakken van het bachelorprogramma, waarbij met (dode) proefdieren wordt gewerkt kan geen vervangende opdracht worden gevraagd.

Artikel 14.6 Richtlijnen bachelor research project

De richtlijnen voor het bachelor research project en de richtlijnen voor begeleiding en beoordeling zijn weergegeven in de 'Biology Bachelor Research Projects – Information and Regulations'. Studenten, dagelijkse begeleiders en verantwoordelijke examinatoren worden geacht, vóór aanvang van het bachelor research project van deze richtlijnen te hebben kennis genomen.

Artikel 14.7 Slaagregeling propedeutisch examen

Voor de propedeuse volgens het curriculum 2019-2020 is een student geslaagd als voor alle examenonderdelen uit het curriculum een voldoende is behaald of voor geen examenonderdeel een cijfer lager dan 5,0 is behaald en het aantal malen 5,0 niet hoger is dan twee en het propedeuse-eindcijfer berekend als het gemiddelde van alle examenonderdelen gewogen naar studielast een 6,0 of hoger bedraagt. Het propedeuse-eindcijfer wordt afgerond op het dichtstbijzijnde hele of halve cijfer en vermeld op het dossier bij het diploma.

Hoofdstuk 15 Master Biology

Artikel 15.1 Aanvulling op Artikel 1.2 – Begripsbepaling

15.1.1 Onder *individuele opdracht* wordt verstaan een vak of een opdracht dat niet geroosterd is en dat een onderdeel van het examenprogramma kan zijn.

15.1.2 Onder *opleidingen verwant aan de opleiding Biologie* worden verstaan alle opleidingen van de FWN van de UL waar een stage met een biologisch component gedaan kan worden en de opleidingen Geneeskunde en Biomedische Wetenschappen van de Universiteit Leiden.

Artikel 15.2 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.4 – Toegangseisen voor onderwijsonderdelen, tentamens en practica

15.2.1 Studenten dienen de voor een onderwijsonderdeel verplichte literatuur, zoals vastgelegd in de vakbeschrijving op de e-studiegids en/of in blackboard, aan te schaffen. Een student die niet in het bezit is van de verplichte literatuur kan voor deelname aan het betreffende onderwijsonderdeel geweigerd worden.

15.2.2 Voor zover keuzeonderdelen ingangseisen of aanvullende voorwaarden kennen zijn deze geformuleerd in de bijlage van de OER (het studieprogramma) en/of in de (e)-studiegids.

15.2.3 Bij de onderdelen van de masterfase kan een docent deelname aan de colleges verplicht stellen.

15.2.4 Kosten verbonden aan het volgen van keuzeonderdelen komen geheel ten laste van de student.

15.2.5 Er mogen binnen de vrije ruimte van de masteropleiding maximaal 15 EC aan vakken worden opgevoerd die geheel geen biologische component hebben.

15.2.6 Voor het assisteren bij studieonderdelen van de opleiding biologie kunnen EC worden toegekend, in proportie met de zwaarte van het onderdeel en na verlenen van toestemming door de examencommissie. In de masterfase is het slechts eenmaal toegestaan om assisteren binnen het examenprogramma op te nemen.

Artikel 15.3 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 4.11 – Beoordeling van het tentamen

15.3.1 Indien een student niet deelneemt aan een verplicht toetsmoment van een examenonderdeel zal hij voor dit niet getentamineerde toetsmoment beoordeeld worden met een ND (niet deelgenomen). Het eindcijfer van dit examenonderdeel wordt weergegeven met INC (incomplete).

15.3.2 Indien een student na deelname aan een tentamen deelneemt aan een herkansingsgelegenheid of aan een reguliere tentamenmogelijkheid in een ander studiejaar telt het hoogst behaalde resultaat.

15.3.3 Indien een tentamen in de vorm van deelttoetsen wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5,6 te worden behaald.

Artikel 15.4 Aanvullende voorwaarden bij Artikel 7.1 – Dossiervorming

Masterstudenten laten bij aanvang van het studiejaar hun studieplan goedkeuren door de examencommissie.

Artikel 15.5 Aanvulling cum laude regeling [vanaf 1 september 2017]

15.5.1 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.4 van de OER zal de examencommissie het predicaat cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor de theoretische

vakken lager dan 8,0 is.

15.5.2 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.4 van de OER zal de examencommissie het predicaat cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor alle praktische vakken (research projecten, BS, SCS en onderwijsstages) lager dan 8,0 is.

15.5.3 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.5 van de OER zal de examencommissie het predicaat summa cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor de theoretische vakken lager dan 9,0 is.

15.5.4 In aanvulling op het gestelde in artikel 4.12.5 van de OER zal de examencommissie het predicaat summa cum laude niet toekennen indien het gewogen cijfergemiddelde voor alle praktische vakken (research projecten, BS, SCS en schoolstages) lager dan 9,0 is.

Artikel 15.6 Regeling dissectie

Bij keuzevakken van het masterprogramma, waarbij met (dode) proefdieren wordt gewerkt kan geen vervangende opdracht worden gevraagd.

Artikel 15.7 Richtlijnen Master research project

De richtlijnen voor de master research projects en de richtlijnen voor begeleiding en beoordeling zijn weergegeven in de 'Biology Master Research Projects – Information and Regulations'. Studenten, dagelijkse begeleiders en verantwoordelijke examinatoren worden geacht, vóór aanvang van het bachelor research project van deze richtlijnen te hebben kennis genomen

Artikel 15.8 Slaagregeling masterexamen

Vermelding van een tweede specialisatie op het diploma is mogelijk indien een student aan de vereisten van de tweede specialisatie voldoet en minimaal 160 EC heeft behaald (120 + 40).

Hoofdstuk 16 Master Governance of Sustainability

The study program has no additional conditions with regard to participation in course units and also no success rules for the exams.

Artikel 16.1 Time to reach a decision

In contrast to what is stated in the general Rules and Regulations, the examiner and the Board of Examiners will reach a decision within *fifteen* working days after receiving a student's request or letter of appeal against an examiner's decision regarding a request for an examination to be taken in a different manner than specified in the e-prospectus.

Artikel 16.2 Changes in examinations

If an examiner, under special circumstances, wants to offer an examination in a different form than specified in the e-prospectus, (a) the examiner(s) need to submit the proposed changes in the form of the examination for *approval* by the Board of Examiners and (b) need to clearly *motivate* their proposal, no later than 15 working days before the start of the course.

Artikel 16.3 Copy of written examinations

In addition to what is stated in the general Rules and Regulations, examiner(s) submit(s) a copy of each of the written examinations or written tests (s)he (they) set(s), the set questions and assignments, *and* the model answers *and* the filled in examinations/assignments by students, to the education office of the programme (to be made accessible to the Board of Examiners).

Artikel 16.4 Dates of constituent practicals

The deadlines for submitting practical assignments (if relevant) will be set by the examiner and communicated to the students at the start of the course component. This does not apply to master's theses, for which separate deadlines are set by the Board of Examiners.

Artikel 16.5 Assessment of the final examination report (thesis)

Additional rules, guidelines and information in relation to the supervision and assessment of the final examination report (thesis) can be found in the Thesis Research Project protocol.

Artikel 16.6 Stakeholder engagement

Students engaging with stakeholders for their Thesis Research Project or the Sustainability Challenge need to pay special attention to research ethics, according to the standards of the [FGGA Ethics Committee](#) and to all the underlying standards mentioned on their website. Thesis supervisors and/or coordinators of the Sustainability Challenge are responsible for checking if these standards are met during the process of writing the thesis and/or doing the Sustainability Challenge project.

Hoofdstuk 17 Specialisatie Business Studies

De specialisatie kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijsonderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.

Hoofdstuk 18 Specialisatie Science Communication and Society

De specialisatie kent geen aanvullende voorwaarden ten aanzien van de deelname aan onderwijs onderdelen en ook geen slaagregelingen voor de examens.